

आन्तरिक राजस्व विभाग
आयकर ऐन, २०५८ अनुसार प्राकृतिक व्यक्तिको लागि लागू हुने करको दर
(आय वर्ष २०८३/०८४ को लागि)

क्र.सं	पारिवारिक छनौट तथा आयको सिमा		करको दर	लाग्ने कर रकम रु.(साठी लाख करयोग्य आय हुनेको)	
	एकल	दम्पति		एकल	दम्पति
१.	रु. दश लाखसम्मको करयोग्य आयमा	रु. दश लाखसम्मको करयोग्य आयमा	१%	१०,०००/-	१०,०००/-
२.	रु. दश लाखभन्दा बढी रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	रु. दश लाखभन्दा बढी रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	१०%	५०,०००/-	५०,०००/-
३.	रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँ बढी पन्ध्र लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँ बढी पन्ध्र लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	२०%	२,००,०००/-	२,००,०००/-
४.	रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँ माथि चालिस लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	रु. पन्ध्र लाख रुपैयाँ माथि चालिस लाख रुपैयाँसम्मको करयोग्य आयमा	२७%	४,०५,०००/-	४,०५,०००/-
५.	रु. चालिस लाख रुपैयाँभन्दा बढी माथि जतिसुकै करयोग्य आय भएमा क्र.सं. ४ बमोजिम लागेको करको दरमा थप दुई प्रतिशत विन्दुले अतिरिक्त कर	रु. चालिस लाख रुपैयाँभन्दा बढी माथि जतिसुकै करयोग्य आय भएमा क्र.सं. ४ बमोजिम लागेको करको दरमा थप दुई प्रतिशत विन्दुले अतिरिक्त कर	२९% (२७%+२%)	५,८०,०००/-	५,८०,०००/-
साठी लाख करयोग्य आय हुनेले तिर्नु पर्ने जम्मा कर रकम रु				१२,४५,०००/-	१२,४५,०००/-

एकलौटी फर्म दर्ता भएका करदाताको हकमा, निवृत्तभरण बापतको आय, निवृत्तभरण कोष र योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा योगदान गर्ने प्राकृतिक व्यक्तिको आयमा क्र.सं. १ अनुसारको एक प्रतिशत कर लाग्ने छैन। {अनुसूची-१ को दफा १ को उपदफा (१) र (२)}

प्राकृतिक व्यक्तिको आयमा समावेश नहुने रकम वा खर्चमा छुट हुने रकम:

१. अवकाश योगदान रकम:

कुनै आय वर्षमा स्वीकृत अवकाश कोषको हिताधिकारी प्राकृतिक व्यक्तिले अवकाश कोषमा अवकाश योगदान गर्दा पाँच लाख रुपैयाँ वा निजको निर्धारणयोग्य आयको एक तिहाईमा जुन घटी हुन्छ सो रकमसम्म आफ्नो कर योग्य आयबाट घटाउन सक्नेछ।

२. दुर्गम भत्ता सुविधा:

दुर्गम क्षेत्रमा कार्यरत प्राकृतिक व्यक्तिको करयोग्य आयबाट घटाउन पाउने रकम:-

क" वर्गका क्षेत्रमा रु. ५०,०००/- (पचास हजार)

"ख" वर्गका क्षेत्रमा रु. ४०,०००/- (चालीस हजार)

"ग" वर्गका क्षेत्रमा रु. ३०,०००/- (तीस हजार)

"घ" वर्गका क्षेत्रमा रु. २०,०००/- (बीस हजार)

"ङ" वर्गका क्षेत्रमा रु. १०,०००/- (दश हजार)

३. वैदेशिक भत्तामा छुट सुविधा:

नेपालका विदेशस्थित कुटनीतिक नियोगमा कार्यरत कर्मचारीलाई प्राप्त हुने वैदेशिक भत्ताको पचहत्तर प्रतिशत रकम करयोग्य आयबाट घटाउन पाउने।

४. निवृत्तभरण आय भएको व्यक्तिले पाउने छुट सुविधा:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको निवृत्तभरण आय रहेछ भने त्यस्तो व्यक्तिले करयोग्य आयबाट निजले छुट पाउने सीमामा पच्चिस प्रतिशत रकम घटाउन पाउने।

५. अपाङ्ग व्यक्तिले पाउने छुट सुविधा:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति अपाङ्ग रहेछ भने त्यस्तो व्यक्तिले करयोग्य आयबाट निजले छुट पाउने सीमामा थप पचास प्रतिशत थप रकम घटाउन पाउने।

६. लगानी बीमामा छुट सुविधा:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले लगानी बीमा गरेको रहेछ भने त्यस्तो बीमा बापत भुक्तानी गरेको वार्षिक प्रिमियम वा चालीस हजार रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ सो रकम करयोग्य आयबाट घटाउन पाउने।

७. स्वास्थ्य बीमा बापत तिरेको प्रिमियम:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले बासिन्दा बीमा कम्पनीसँग स्वास्थ्य बीमा गरेको रहेछ भने त्यस्तो बीमा बापत भुक्तानी गरेको वार्षिक प्रिमियम वा बीस हजार रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ सो रकम करयोग्य आयबाट घटाउन पाउने।

८. आफ्नो स्वामित्वमा रहेको निजी भवनको बीमा बापत तिरेको प्रिमियम:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले बासिन्दा बीमा कम्पनीसँग आफ्नो स्वामित्वमा रहेको निजी भवनको बीमा गरेको रहेछ भने त्यस्तो बीमा बापत भुक्तानी गरेको वार्षिक प्रिमियम वा दश हजार रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ त्यस्तो रकम कर योग्य आयबाट घटाउन पाउने।

९. आफ्नो सन्ततिको शिक्षाका लागि बासिन्दा व्यक्तिलाई शिक्षण शुल्क बापत भुक्तानी गरेको वार्षिक रकम:

यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले आफ्नो सन्ततिको शिक्षाका लागि बासिन्दा व्यक्तिलाई शिक्षण शुल्क बापत भुक्तानी गरेको वार्षिक रकमको पच्चीस प्रतिशत वा पच्चीस हजार रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ त्यस्तो रकम करयोग्य आयबाट घटाउन पाउने।

१०. पारिश्रमिक आय मात्र हुने महिलालाई लाग्ने करमा छुट:

कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्ति पारिश्रमिक आय मात्र आर्जन गर्ने महिला रहेछ भने त्यस्तो प्राकृतिक व्यक्तिले तिर्नुपर्ने कर रकममा दश प्रतिशत छुट हुनेछ।

११. स्वीकृत औषधी उपचार खर्च बापत विल बमोजिमको वास्तविक खर्च रकमको १५ प्रतिशत वा सात सय पचास रुपैयाँमा जुन घटी हुन्छ उक्त रकम कर मिलान गर्न सकिने।

पूर्वानुमानित कर (Presumptive Tax) : डे-०१ आय विवरण पेश गर्नेको लागि:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले व्यवसायबाट प्राप्त करयोग्य आय तीन लाख रुपैयाँसम्म र व्यवसायको कारोबार वार्षिक तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी नभएको करदाताको हकमा देहाय अनुसार कर लाग्ने छ। {आयकर ऐन, २०५८ को दफा ४ को उपदफा (४)}।

आ.व. २०८३/०८४ को कारोबार रु.३० लाख र आय रु. ३ लाखसम्म हुने प्राकृतिक व्यक्तिको लागि करको दर (डे०१ आय विवरण)

व्यवसाय हुने क्षेत्र	आय वर्ष २०८३/०८४ मा लाग्ने कर रकम रु.
महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	७,५००/-
नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	४,०००/-
माथि उल्लिखित क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	२,५००/-

कारोबारको आधारमा लाग्ने कर (Turnover Tax) : डे-०२ आय विवरण पेश गर्नेको लागि:

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिले नेपालमा स्रोत भएको व्यवसायबाट प्राप्त आयमात्र भएको, व्यवसायबाट प्राप्त करयोग्य आय दश लाख रुपैयाँसम्म र व्यवसायको कारोबार तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी एक करोड रुपैयाँसम्म भएको र चिकित्सक, इन्जिनियर जस्ता पेशाविद्बाट प्रदान गर्ने परामर्श तथा विशेषज्ञ सेवा बापतको आय नभएको करदाताको हकमा देहाय अनुसार खण्ड (क) र (ख) वा (क), (ख) र (ग) को जोड बमोजिमको कर दाखिला गर्नु पर्दछ। {आयकर ऐन, २०५८ को दफा ४ को उपदफा (४क)}

खण्ड (क)- रु. तीस लाख रुपैयाँसम्मको कारोबारमा

व्यवसाय हुने क्षेत्र	आय वर्ष २०८३/०८४ मा लाग्ने कर रकम रु.
महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	७,५००/-
नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	४,०००/-
माथि उल्लिखित क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रमा व्यवसाय गर्ने प्राकृतिक व्यक्ति	२,५००/-

खण्ड (ख) - रु. तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी रु. पचास लाख रुपैयाँसम्मको कारोबारमा

व्यवसायको प्रकार	कर दर
ग्याँस, चुरोट लगायतका तीन प्रतिशतसम्म कमिशन वा मूल्य थप गरी वस्तुको कारोबार गर्ने व्यक्तिलाई तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी पचास लाख रुपैयाँसम्म कारोबार रकमको,	०.२५ प्रतिशत
माथि उल्लिखित व्यवसाय बाहेकको व्यवसाय गर्ने व्यक्तिलाई तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी पचास लाख रुपैयाँसम्म कारोबार रकमको,	१ प्रतिशत
सेवा व्यवसाय गर्ने व्यक्तिलाई तीस लाख रुपैयाँभन्दा बढी रु. पचास लाख रुपैयाँसम्मको कारोबार रकमको,	२ प्रतिशत

खण्ड (ग) रु. पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढी रु. एक करोड रुपैयाँसम्मको कारोबारमा

व्यवसायको प्रकार	कर दर
ग्याँस, चुरोट लगायतका तीन प्रतिशतसम्म कमिशन वा मूल्य थप गरी वस्तुको कारोबार गर्ने व्यक्तिलाई पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढी एक करोड रुपैयाँसम्म कारोबार रकमको,	०.३ प्रतिशत

माथि उल्लिखित व्यवसाय बाहेकको व्यवसाय गर्ने व्यक्तिलाई पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढी एक करोड रुपैयाँसम्म कारोबार रकमको,	०.८ प्रतिशत
सेवा व्यवसाय गर्ने व्यक्तिलाई पचास लाख रुपैयाँभन्दा बढी रु. एक करोड रुपैयाँसम्मको कारोबार रकमको,	२ प्रतिशत

कारोबारको आधारमा कर (Turnover Tax- TOT) तिर्ने व्यक्तिले देहाय बमोजिम दुई किस्तामा कर दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था ऐनको दफा ९४ को उपदफा (१क) मा रहेको छ।

दाखिला गर्नुपर्ने मिति	दाखिला गर्नुपर्ने कर रकम
पुस महिनाको अन्त्यसम्म	पुस २० गतेसम्मको कारोबारमा तोकिएको दर अनुसार लाग्ने कर।
असारमहिनाको अन्त्यसम्म	असार २० गतेसम्मको यथार्थ कारोबारको आधारमा असार महिनाको अन्त्यसम्म हुने कारोबार अनुमान गरी तोकिएको दर अनुसार लाग्ने करको गणना गरी सो कर रकमबाट पुस मसान्तभित्र दाखिला गरेको कर घटाई हुन आउने कर रकम।

गैर बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको कुनै आय वर्षको करयोग्य आयमा पच्चीस प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ।

बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको कुनै आय वर्षको पुँजीगत लाभमा देहाय बमोजिमका दरले कर लाग्नेछ।

- (१) निःसर्ग भएको गैरव्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा घरजग्गा) को स्वामित्व पाँच वर्ष वा पाँच वर्षभन्दा बढी भएको छ भने सात दशमलव पाँच प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ।
- (२) निःसर्ग भएको गैरव्यावसायिक करयोग्य सम्पत्ति (जग्गा तथा घरजग्गा) को स्वामित्व पाँच वर्षभन्दा कम रहेको छ भने दश प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ।
- (३) नेपाल धितोपत्र बोर्डमा सूचीकरण भएको निकायमा तीन सय पैसट्टी दिनभन्दा बढी अवधि स्वामित्वमा रहेको हितको निःसर्गबाट प्राप्त लाभको हकमा सात दशमलव पाँच र तीन सय पैसट्टी दिन वा सोभन्दा कम अवधि स्वामित्वमा रहेको हितको निःसर्गबाट प्राप्त लाभको हकमा दश प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ।

व्यवसाय सञ्चालनमा संलग्न नरहेको कुनै बासिन्दा प्राकृतिक व्यक्तिको दफा ९५क. को उपदफा (६ख) बमोजिमको नेपाल बाहिर सफ्टवेयर वा यस्तै प्रकृतिको अन्य विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराए बापत विदेशी मुद्रामा भुक्तानी प्राप्त गरेको भए सम्बन्धित बैङ्क, वित्तीय संस्था तथा मुद्रा हस्तान्तरण (मनि ट्रान्सफर) गर्ने संस्थाले त्यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा प्राप्त रकममा, उपदफा (६ग) बमोजिमको व्यक्तिगत रूपमा नेपाल बाहिर परामर्श सेवा प्रदान गरे बापत विदेशी मुद्रामा कुनै भुक्तानी प्राप्त गरेको भएमा सम्बन्धित बैङ्क, वित्तीय संस्था तथा मुद्रा हस्तान्तरण (मनि ट्रान्सफर) गर्ने संस्थाले त्यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा प्राप्त रकममा, (६घ)

बमोजिमको सामाजिक सञ्जालमा श्रव्यदृश्य सामग्री अपलोड गरे बापत विदेशी मुद्रामा भुक्तानी प्राप्त गरेको भएमा सम्बन्धित बैङ्क, वित्तीय संस्था तथा मुद्रा हस्तान्तरण (मनि ट्रान्सफर) गर्ने संस्थाले त्यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा प्राप्त रकममा पाँच प्रतिशतका दरले कर लाग्नेछ।

भाडाका सवारी साधन धनीबाट यातायात व्यवस्था कार्यालय मार्फत सवारी साधन दर्ता वा नवीकरणका बखत देहाय बमोजिमको वार्षिक आयकर लाग्नेछ।

सवारीको किसिम	प्रति सवारी साधनमा बुझाउनु पर्ने वार्षिक कर
(१) कार, जिप, भ्यान, माइक्रो बस	
(क) १३०० सी.सी.सम्म	रु.६,५००।-
(ख) १३०० सी.सी. भन्दा माथि २००० सी.सी. सम्म	रु.७,०००।-
(ग) २००० सी.सी. भन्दा माथि २९०० सी.सी. सम्म	रु.७,५००।-
(घ) २९०० सी.सी. भन्दा माथि ४००० सी.सी. सम्म	रु.९,५००।-
(ङ) ४००० सी.सी. भन्दा माथि सबै	रु.११,०००।-
(२) मिनीट्रक, मिनीबस, पानी टेङ्कर	रु.९,५००।-
(३) मिनी ट्रिपर	रु.११,०००।-
(४) ट्रक, बस	रु.१२,५००।-
(५) डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, क्रेन जस्ता मेशिनरी उपकरण	रु.१७,५००।-
(६) तेल टेङ्कर, ग्यास बुलेट, टिपर	रु.१७,५००।-
(७) ट्रैक्टर	रु.३,५००।-
(८) पावर टिलर	रु.३,०००।-
(९) अटो रिक्सा, थ्री व्हीलर, टेम्पो	रु.३,५००।-
(१०) विद्युतीय सवारी साधन	
(क) ५० किलोवाटसम्म	रु.४,०००।-
(ख) ५० किलोवाट भन्दा माथि १२५ किलोवाटसम्म	रु.५,०००।-
(ग) १२५ किलोवाट भन्दा माथि २०० किलोवाटसम्म	रु.७,५००।-
(घ) २०० किलोवाटभन्दा माथि सबै	रु.९,५००।-
विद्युतीय ई-रिक्सा	३,५००।-
दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन	३,०००।-